

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 1188/2025
15.05.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Драгане Бољевић и Јасмине Симовић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Срђан Јанићијевић адвокат из ..., против туженог Фармацеутско-хемијске индустрије „Здравље“ а.д. Лесковац из Лесковца, чији је пуномоћник Јована Величковић адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 2259/2024 од 24.10.2024. године, у седници одржаној дана 15.05.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Нишу Гж1 2259/2024 од 24.10.2024. године тако што **СЕ ОДБИЈА** као неоснована жалба тужиоца и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Лесковцу П1 966/23 од 22.05.2024. године.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да на име трошкова ревизијског поступка исплати туженој износ од 49.500,00 динара у року од 8 дана од достављања преписа пресуде.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиоца за накнаду трошкова поступка по ревизији.

Образложење

Пресудом Основног суда у Лесковцу П1 966/23 од 22.05.2024. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се поништи као незаконито решење туженог број .../... од 30.11.2020. године, којим је тужиоцу отказан уговор о раду број .../...-.. од 06.09.2016. године са припадајућим анексима којима је уређен радни однос заснован уговором о раду на одређено време број .../... од 15.12.2014. године. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да га врати на рад, распореди на одговарајуће радно место у складу са стручном спремом и призна му права на раду и по основу рада. Ставом трећим изреке, обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове поступка од 391.500,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 2259/2024 од 24.10.2024. године, ставом првим изреке, преиначена је пресуда Основног суда у Лесковцу П1 966/23 од

22.05.2024. године тако што је усвојен тужбени захтев тужиоца и поништено као незаконито решење туженог број .../... од 30.11.2020. године, којим је тужиоцу отказан уговор о раду број .../...-... од 06.09.2016. године са припадајућим анексима којима је уређен радни однос заснован уговором о раду на одређено време број .../... од 15.12.2014. године, и тужени је обавезан да тужиоца врати на рад, распореди на одговарајуће радно место у складу са стручном спремом и призна му права на раду и по основу рада. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка од 399.750,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужилац је поднео одговор на ревизију.

Испитујући побијану пресуду у смислу одредбе члана 408. ЗПП, Врховни суд је нашао да је ревизија туженог основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Није учињена ни битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези члана 8. ЗПП на коју ревидент неосновано указује, јер је другостепени суд одлуку донео на основу чињеничног стања које је утврдио првостепени суд брижљивом и савесном оценом сваког доказа засебно, свих доказа као целине и на основу резултата целокупног поступка.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је код туженог засновао радни однос на неодређено време на пословима „...“ у Сектору ..., на основу уговора о раду број .../...-... од 06.09.2016. године са припадајућим анексима којима је уређен радни однос заснован уговором о раду на одређено време број .../... од 15.12.2014. године. Наведени уговор са анексима отказан је решењем туженог број .../... од 30.11.2020. године, заснованим на отказном разлогу из члана 179. став 5. тачка 1. Закона о раду, те је радни однос тужиоца престао закључно са 30.11.2020. године када му је уручено решење о отказу уговора о раду, уз исплату отпремнине. Решењу о отказу уговора о раду претходила је измена Правилника о организацији и систематизацији послова на начин што је број запослених на пословима „...“ смањен са 6 на 5 извршилаца, а након тога донет је и Програм решавања вишка запослених на који су мишљење дали Национална служба за запошљавање и синдикалне организације код туженог. Вишак запослених на наведеним пословима тужени је утврдио применом оценом рада, као критеријума предвиђеног Програмом решавања вишка запослених број 3094/1 од 04.11.2020. године, који је објављен на огласној табли туженог истог дана. Оцењивање је вршено на обрасцима на којима је за сваког запосленог исказана укупна и просечна оцена. Исти обрасци потписани су од стране претпостављеног – менаџера, директора Сектора и директора Сектора људских ресурса. Предмет оцењивања били су: 1) општа оцена учинка, 2) квалитет обављеног рада, 3) поштовање процедура и интегритета података, 4) самосталност у раду, 5) ефикасност у раду, 6). однос према раду, задацима и средствима рада, 7) посвећеност, ангажовање и предузимљивост и 8) флексибилност.

Тужилац је од 6 радника који су радили на истој позицији оцењен по утврђеним критеријумима најнижом оценом, па је из тог разлога утврђен и проглашен технолошким вишком.

На основу утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је одбио тужбени захтев са образложењем да је тужени поступак одређивања вишка запослених спровео на законит начин и није повредио ниједну одредбу закона када је тужиоца огласио вишком, због чега нису испуњени услови за поништај решења туженог којим је тужиоцу отказан уговор о раду са припадајућим анексима. Тужени је испоштовао законску процедуру приликом смањења броја радно ангажованих, применио је прописане критеријуме оцењивања попуњавањем образаца, спроведен је идентични поступак према свим радницима, а цео поступак био је транспарентан и то организовањем састанака са радницима, разговора са надређенима и објављивањем свих одлука на огласној табли туженог.

По налажењу другостепеног суда, првостепени суд је на основу чињеничног стања које је правилно и потпуно утврђено извео погрешан закључак о неоснованости постављеног тужбеног захтева, због чега је првостепена пресуда преиначена и тужбени захтев тужиоца одбијен као неоснован.

По оцени Врховног суда, другостепени суд је погрешно применио материјално право.

Одредбом члана 179. став 5. тачка 1. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05...113/2017) прописано је да послодавац може запосленом да откаже уговор о раду ако за то постоји оправдани разлог који се односи на његове потребе, односно ако услед технолошких, економских или организационих промена престане потреба за обављањем одређеног посла или ако дође до смањења обима посла. Одредба члана 153. истог закона, прописује случајеве у којима обавезује послодавца да донесе програм решавања вишка запослених. У члану 155. став 1. истог закона, прописано је да програм нарочито садржи: 1) разлоге престанка потребе за радом запослених; 2) укупан број запослених код послодавца; 3) број, квалификациону структуру, године старости и стаж осигурања запослених који су вишак и послове које обављају; 4) критеријуме за утврђивање вишка запослених; 5) мере за запошљавање: премештај на друге послове, рад код другог послодавца, преквалификација или доквалификација, непуно радно време, али не краће од половине пуног радног времена и друге мере; 6) средства за решавање социјално-економског положаја вишка запослених; 7) рок у коме ће бити отказан уговор о раду, док је ставом 2. прописано да је послодавац дужан да предлог програма достави синдикату из члана 154. закона и Републичкој организацији надлежној за запошљавање, најкасније осам дана од дана утврђивања предлог програма, ради давања мишљења.

По схватању Врховног суда, у конкретном случају постојали су услови за доношење решења о отказу уговора о раду у смислу члана 179. став 5. тачка 1. Закона о раду, јер је Одлуком о изменама и допунама Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних места предвиђено 5 уместо дотадашњих 6 извршилаца на пословима које је обављао тужилац, а који је од свих радника на пословима „...“ добио најнижу просечну оцену. Оцењивање је извршено од стране непосредно

претпостављених тужиоцу, на основу критеријума за утврђивање вишка запослених утврђених прилогом 3. Предлога програма – формулару који је његов саставни део и садржавао је критеријуме: општа оцена учинка за претходно завршени циклус, квалитет обављеног рада, поштовање процедура и интегритета података, самосталност у раду, ефикасност у раду, однос према раду, задацима и средствима рада, посвећеност, ангажовање, предузимљивост и флексибилност. По добијању резултата оцењивања обављен је разговор са тужиоцем и њему је саопштено да је добио најнижу оцену, што је потврдио сведок који се налазио на месту директора производње код туженог, а који је појаснио да сам поступак оцењивања радника је такав да се завршна оцена даје на основу комплетног учинка и на основу континуираног праћења рада запосленог. Технолошким вишком се проглашавају они запослени чија је оцена рада слабија у односу на остале извршиоце или извршиоца на позицији на којој се уговор о раду не отказује. За радом тужиоца, који је од свих радника на пословима „...“ добио најнижу просечну оцену, престала је потреба услед смањења броја извршилаца, а право је туженог као послодавца да у циљу рационализације и уштеде у пословању сам креира и организује процес рада и одреди начин на који ће се обављати поједини послови. У току поступка је утврђено да је датум доношења Предлога програма решавања вишка запослених 04.11.2020. године, када је донет и објављен на огласној табли и Одлука о изменама Правилника о унутршњој организацији и систематизацији радних места, а 27.11.2020. године на огласној табли туженог је објављен текст Програма за решавање вишка запослених услед технолошких, економских и организационих промена. Запослени су о свему били благовремено обавештавани, не само објављивањем наведених аката на огласној табли, већ и организовањем састанака са свим запосленима код туженог, имајући у виду да је то други програм спроведен исте календарске године, под потпуно истим правилима и критеријумима. Сходно Статуту туженог који је важио у то време, управо генерални директор је орган друштва који је надлежан за доношење измене аката из области радних односа тако да је измена систематизације извршена од стране овлашћеног лица и оглашена на огласној табли, те је ступила на снагу након што је истекао рок од осам дана ради ступања на снагу. Стога је погрешан закључак другостепеног суда да тужени није доказао да је примена мерила и критеријума била правилна и објективна, односно да је из оцењивања запослених на пословима „...“ била искључена самовољна и субјективност и да о томе отказни акт не садржи разлоге у смислу члана 193. став 1. Закона о раду. По оцени Врховног суда, у конкретном случају правилан је закључак првостепеног суда да је одлука о отказу уговора о раду тужиоцу донета уз правилну примену одредбе члана 179 став 5. тачка 1. Закона о раду, на основу правилно спроведеног поступка.

Због изнетог, применом члана 416. став 1. ЗПП одлучено је као у првом ставу изреке, с тим што је потврђена и првостепена одлука о трошковима поступка.

Одлука о трошковима ревизијског поступка, садржана у ставу другом изреке, донета је на основу члана 165. став 2. у вези са члановима 153. став 1. и 154. ЗПП. Тужена је успела у овом спору и зато има право на накнаду трошкова за састав ревизије у износу од 49.500,00 динара, који су обрачунати применом важеће Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката.

Трошкови тужиоца за састав одговора на ревизију по оцени овог суда нису били потребни ради вођења парнице, па је на основу члана 154. став 1. ЗПП одлучено као у трећем ставу изреке.

Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић